

Inserati se sprejemajo in velja tritopna vrsta

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gi. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gi. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Prevrat?

Mnogi listi, tako češki, kakor nemški hočejo videti na političnem obnebbi znamenja prevrata ali ministerske krize. Znano je sicer, da se vremenski preroki dostikrat zmotijo; včasih pa tudi pravo vgonejo, zato hočmo pogledati, kakošnje so tiste znamenja, ki omenjene vremenske preroke vznemirjajo ali pa z novim upanjem navdajajo. „Narodni listi“ v Pragi hočejo videti, da se za nas mračni in da se bliža ustavoverna, nemškoliberalna noč. Tudi „Politik“ se bavi s tem vprašanjem, našteva razne znamenja in tudi ne more za trdno reči, da bi „Nar. Listi“ ne imeli prav. Eno tako znamenje je to, da sta grofa Widmann in Dubsy popustila Taaffeja in osrednjo stranko ter se povrnila v naročje ustavovercev. Reklo se je sicer, da to nema nič v sebi, ker sta to storila iz osebnih, sebičnih uzrokov. Pa ravno to je dokaz, da v trdnost Taaffejevega položaja ne verujeta več ter da sta se še za časa hotela oteti v zavetji nemškoliberalcev. Drugo znamenje je to, da je bilo cesarsko pismo, ki je ukazalo odpredje češkega vseučilišča na dan prvega vinotoka, spremenjeno tako, da se bo odprlo še le potem, kadar se postavno dovoli. Ker pa še nikakor ni gotovo, da bo gosposka zbornica dovolila svoto za češko univerzo, dobiva stvar podobo, kakor bi se cela stvar z lepa iz sveta spraviti hotela. Tretje znamenje je čudno obnašanje vlade nasproti Slovincem, Moravcem in sploh vsem Slovanom. Ker se vlada ne ozira na želje teh narodov, moramo misliti, da jo pri tem neka viša moč zadržuje.

katerej so Nemci silno pri srcu. Četrto znamenje so novi petaki, kateri ostentativno prezirajo slovansko narodnost, ter so kakor naše pisani samo v nemškem in madjarskem jeziku, akoravno so Čehi toliko razdraženosti kazali nad onimi dvojezičnimi desetaki, ki niso imeli svoje vrednosti zapisane tudi po češki.

Ali se vlada boji neke više moči, katera jo zadržuje pri izvrševanju ravnopravnosti, ali pa se boji nasprotovanja nemškoliberalne stranke, v vsakem slučaju je to žalostno za nas, da si nam ne upa vstreti; žalostno je pa tudi v vsakem slučaju za vlado, ako so jej na tak način roke zvezane, in menj ko se ona zamore ganiti, prej bo primorana odstopiti. Glasovi o ministerski krizi toraj niso čisto prazni. Če ta kriza prav še ni popolnem dozorela, vendar je neizogibna, ako se vlada ne postavi z obema negama na stališče avtonomistov. Vlada si pač domišljuje, da stoji nad strankami, pa ustavoverci tega nečejo verjeti in priznati, ter jej očitajo strankarstvo; tudi Slovani niso zadovoljni s tako „nepripranostjo“, pri kateri morajo le oni škodo trpeti in stare krivice še naprej gledati. Bolj ko raste nezadovoljnost na obeh straneh, težej postaja položaj „nad“ strankami. Z obljubami na eno in s tolaženjem in božanjem na drugo stran zamoglo se je to stališče en čas v ravnotežji obdržati. Brž pa ko se te obljube izkažejo za prazne, mora se vlada pomakniti na stran centralistov in z večino v nasprotje stopiti, ako pa vlada te obljube izpolni, mora odločno v nasprotje stopiti z ustavoverci, ki vsako ravnopravnost od-

bijajo; toraj je stanje nad strankami le tako dolgo mogoče, dokler vlada nič ne stori, brž pa ko se loti dejanj, primorana je stopiti med stranke. Bolj pa ko se krči nje „osrednja stranka“ težej postane stanje med strankami; obe veliki stranki bosta pritiskali na v sredi stoječo vlado ter jo stlačili.

Naravni razvoj položaja je toraj tak, da mora vlada prej ali slej odstopiti, ako hoče po sedajnem načinu posredovati med strankami. Ako se pa odloči za ustavoverce, rekli bodo ti: „mi te ne potrebujemo, mi bomo že iz svoje srede ministerstvo sostavili.“ Ako se hoče toraj vlada na krmilu obdržati, ne kaže jej drugoga, ko okleniti se popolnoma stranke avtonomistov. V tem slučaju pa bi morali ministri Konrad, Pražak in Pino odstopiti, ker se nečejo ali ne upajo zmeniti za resnično uvedenje ravnopravnosti, ter so nekako polovičarski; toraj je vsaj deloma ministerska kriza tudi v tem slučaju neizogibna.

Če se vprašamo, ali bi bila velika nesreča za nas, če bi ta vlada odstopiti morala, in ali bi nas ta vest vznemirila, moramo odkritosrčno povedati, da bi se te vesti prav nič ne prestrašili in da bi je ne smatrali za nobeno nesrečo. Sedajni vladni način omahovanja, boječnosti in nedelavnosti nas ne pripelje do nobenega, tem menj do zaželjenega cilja. Če moramo še nekaj trpeti, prej da smo ravnopravnosti vredne spoznani, bolje je, da to prestanemo prej ko slej. Operacija z nožem sicer boli, pa če se bolezen drugače odpraviti ne dá, postane vendar edino rešilno sredstvo.

Flavija.

Prizori krščanskega žoljenja iz četrtega stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

XII.

„Initia dolorum“.

(Dalje.)

Seveda ni bilo redko, da so se videle ladje z izseljenci skozi morsko ožino jadraječe, ali držale so se daleč od kraja, ker so okoli predgorja malejskega in Kikladov zavivši, plule proti Kipru.

Nekega večera pa zagledajo pregnanci proti zahodni strani v megli čoln na mirnih in gladkih valovih, ki je bil videti, da so mu jadra po vetru zasukana. Oddaljen je mogel biti od obali kakih sto korakov. V tem hipu se jim v srcu uname skrivno upanje. Brez dvojja jim pošilja Bog to rešitev.

Kako počasno se jim zdi, da se k njim primika. Čoln je obstal sredi negibljivih valov. Utrujeni veslavci so si teli odpočiti.

V nekaj minutah so prispeli pregnanci na prepadno strmino gore, ki je v morje molela. Ondi so stali ob najskrajni erti, skoro nad prepadom plavajoči in pošiljali k nepremaklji-

vemu brodu svoje klice in znamenja. Obupljivost vikšala jim je moči.

V trenutku pa, ko so jih jelo zapuščati, menili so opaziti, da se ladja na stran pomika. Niso se motili, kmalu vidijo razločno, da brod k njim vesla. Imel je svetlo luč, pri ktere svetlobi so pregnanci spoznali nadpis Kristusovega imena.

Brodniki so se zopet uspeli čez svoja vesla. Počasi, a neprestano bliža se jim barka po globokih vodah. Pod skalo, na ktere vrhuncu so stali pobegli, naredila je voda nekako zakotje, utočišče. Krepkovihtečih vesel prispela je barka pod ono globanjo. Že so se mogli glasovi umevati in znamenja spoznavati. Kako ne bi mogli potniki ginjeni biti tega prizora! Ti niso bili drugi ko duhovniki in pobožni ljudje, ostanki cerkve aventinskega griča. S tistim okom ljubezni in vere, ki dalje vidi ko telesno, spoznala je Flavija najprva svoje drage prijateljice. Blaga Metela, ki je bila bolna in ktere moči so vedno slabele, bila je skrbno varovana od device Principije.

Kakor je barka priplula pod skalo, začuje se iz vseh prs glas veselja, ki se je razlegal po globanji: „tebe, o Bog, hvalimo, tebe spoznavamo gospoda“.

Na to glasenje sledil je pa precej, s početka malo slišljiv, a potem vedno bolj hrupen šum. Bil je hruš brzih a zamolklih stopajev, mrmljanje nedoločnih in otihielih glasov, nekak zvenk oprave in orožja. Ni bilo dvojiti, odposlanci prefektovi. Glasovi pregnancev, ki so jih rešili, so jih tudi izdali. Paznost obrežnih stražnikov, ktero so za trenotek zmotili, so jo klicaje izbudili, da so tekli za begalci.

Ni mogoče misliti si takega strahu, kakoršen so sedaj prestajali ubogi ujetniki. Skala je bila strmovita, predgorje ozko; vrnitev zadelana.

Kakor bi trenil skoči iz barke z nečloveško močjo in odločnostjo mlad možak, oprime se moleče skalne erti in z nogami, komolci, koleni delajoč, pleza in se steza po steni. Vsak trenotek je v nevarnosti, da se zvrne v zija-joči prepad. Z velikim trudom in prečudno gibkostjo dospel je do poli pota. Med tem se množi hrum nad glavo njegovo. Ne da bi počival, ne da bi se odsopel, podvoji svoje uatezanje. Slednjič, v mogočem skoku doseže skalo.

Urno priveže za palmino deblo en konec vrvi, ki si jo je bil okol ledij ovil, drugi konec pa v barko spusti.

O stranki ustavovercev imamo preslabo misel, kakor da bi mogli verjeti, da bi nas ona zamogla uničiti ali le za dolgo časa svoje nasilstvo nad nami ohraniti. Najhujši in najnevarnejši nasprotnik te stranke je nemško-konservativna stranka, katera ima velik upliv v trdno nemških deželah, kakor so Tirolska, gorenja Avstrija, Solnograd, gorenja Štajerska, Predarelska. V vseh teh deželah so liberalci brez upliva do ljudstva. S temi nemškimi prebivalci ne smejo ustavoverci tako delati, kakor s Slovani, zato bodo morali nasproti nemškimi konservativcem jako rahlo postopati in to jim bo jemalo vso moč in veljavo. Poleg tega pa se tudi moč českega naroda ne sme preizkuso ceniti. Pet milijonov duš, izobraženo in premežno ljudstvo, to ni malenkost. Nad Čehi si bodo nemškoliberalci kmalo svoje zobe skrhal, če bodo to sploh poskušali. Verjetno je celo, da se bodo skušali s Čehi pobotati; potem pa bo nas Slovence najhujše zadela njih roka. Vendar brez zaveznikov ne bomo ostali; ustavoverna stranka pa je sama vsa spridena in pohabljena. Teško, da bi se dolgo na krmilu obdržala.

Znano pa je, da ustavoverci niso posebno priljubljeni pri merodajnih krogih. Zna se zgoditi, če Taaffe odstopi, da pokliče cesar k vladi drugega nepristanskega moža, ki ne bo podpiral nobene stranke, ki bo imel pa morda več odločnosti in pravicoljubja, ter bo nam Slovanom marsikaj privolil, cesar zdaj pod Taaffejem zastoj prosimo in terjamo. Treba je samo krepkega značaja na čelu vlade, pa se bodo ustavoverci kmalo udali v vse pravične koncesije, ki jih bodo Slovani dosegli. Naj pride, kar hoče, zgubiti nimamo nič; zato za Taaffejevo vlado ne bomo žalovali.

Politični pregled.

V Ljubljani 5. oktobra.

Avstrijske dežele.

Na prvem mestu smo govorili o mogočem slučaju, da bi utegaili zopet ustavoverci avstrijsko državno krmilo v roke dobiti. Tem strahovom, ki so se izražali v raznih českich časopisih, pa stopa nasproti dunajski dopisnik „Politike“, ter meni, da naš svetli vladar iz

dveh vzrokov ne bo vlade izročil nemškimi liberalcem, prvič zato ne, ker so v svojem narodnem fanatizmu že tako daleč dospeli, da so začeli že Avstrijo samo zanikavati, in je toraj njih zvestoba že dvomljiva postala; drugič pa zato ne, ker oni ne mislijo samo vseh narodov strahovati, ampak tudi cesarja samega, kakor so prej že poskušali. Njih narodnega fanatizma pa se ne boji niti grof Taaffe, toliko menj pa cesar sam, ki ima še vse druge pomočke pri rokah, če hoče ustavovercem do živega priti, nego si ti možakarji mislijo. Dopisnik meni, da bi Taaffe le potem padel, ako bi se ustavovercem sam podal, ali pa ko bi ga zapustila sedajna večina; da na prvo ne misli, drugega se pa bati nema. Temu nasproti pa mi ostanemo pri mislih, ki jih izražamo v uvodnem članku, da podpora avtonomistov sedajni vladi ni in ne more biti za vse čase zagotovljena, ako ministerstvo ne stopi iz besedi in obljub do dejanj. Z omahovanjem med strankami in z neplodnostjo pa mora enkrat vlada tako daleč zavoziti, da bodo vse stranke z njo nezadovoljne, in takrat bo kriza neogibna postala, akoravno se zdaj še zavleči in odložiti zamore. Da se nam Taaffe pri vladi ohrani, je za nas slaba tolažba, dokler za nas nič ne stori, in če se zatrjuje, da se Taaffe ustavovernega viharja ne boji, smemo to mi z veliko večjo pravico o sebi reči, kajti mi smo nemškoliberalni fanatizem čutili, ko je bil še v polni moči, pa se ga nismo plašili, Taaffe pa se ga plaši še zdaj, ko že močno pojema in mu je vzeta oblast. Če toraj vlada misli, da bomo mi iz strahu pred ustavoverci pozabili na svoje težnje in zahteve, živi pač v veliki zmoti,

„N. fr. Presse“ hoče vedeti, da se mislijo **Krivošijanci** v Dalmaciji z orožjem ustavitviti novačenju in vojaski dolžnosti, ter da vlada že zbira vojake v Kotoru, da bo upornike ukrotila. Mi to zelo obžalujemo. Ali bi Avstrija ne mogla shajati brez tistih par stotin vojakov, ki jih misli tam dobiti? Prebivalci so silno revni in vojaška dolžnost jim je hudo breme; mar bi tu ne bila na mestu kaka izjema ali olajšava? Slovenskim poslancem v državnem zboru naj bo ta stvar priporočena, da se zabrani nepotrebno krvoprolitje!

Precej zdrče po njej doli ženske tako smelo in ročno, kakor je velela preteča jim grozna nevarnost.

Toliko da so bile v čoln stopile, že se čujejo stepaji odposlancev na goli skali. Že so jo obkolili glasno hrumeči, kar se pred njih očmi doli spusti mladi mož, da se čudom čudijo. Bliskohitri briči presekaajo vrv, ki ga je nad črnovodenim prepadom vzdrževala. Pade va-nj, se pogrezne, a pride kmali na površje.

Morjaki hite, da ga iz vode izvlečejo vsega spehanega in do smrti utrujenega. Mahoma se odmakne čoln; va-nj mečejo pšice in kletja Heraklijanovi iskači; barka pa razpenši vsa jadra krepko odplava.

Prvi trenotek je le vesel, posvečen svidenju. Glasno so hvalili vsi božjo previdnost, ki je na valoviti morski globočini v trhljivi barki tiste zedinila, ktere je nevihta razkropila. Tu je bila Metela, Principija, Marcela z več drugimi in v njenem naročju Flavija, Emilija, Pavlina, ki je bila že polu kristjanka. Vse so bile globoko ginjene o tako očitnem varstvu Božjem.

Po prvem srčnem radovanju gledati je bilo, da vso skrbljivost obrnejo na junaškega Pretekstata. Flavija ga je bila spoznala o prvem pogledu; te skrivnosti ni preiskavala

brez strahu, kako da ga ji je nanesla tako blizo v teh resnih okolnostih.

Ta skrivnost bila je pa prav naravna.

Ker je Flavijo zadostno ljubil, da ji je svojo ljubezen žrtvoval, se je čutil po tej žrtvi močnega dovolj, da jo brani in varuje bratinski. Od kapitana njene ladje, ki je bila v Ostijo nazaj prišla, je zvedel, da so jadrane blage gospe v Sicilijo in hitro se je odločil, da gre za njimi. Metela je sebi in svojim tovarišicam oskrbela ladjo, da jih ponese v Afriko, samo da med potjo v Palermu ustavijo. Ker jih je mladi Rimljan tako neizrečeno prosil, so ga rade uzele va-njo, kajti njegovo obnašanje do Flavije bilo je tako plemenito, pa tudi kristjanskim mislim se je tako pristopnega skazal.

Po velikih dokazih, kteri so jim pričali njegovo udanost in žrtvovalnost, je lahko misliti, s koliko občudovalnostjo da so ga sprejemale. Taka čutila skazovale so mu o vsaki priliki. On je bil pa videti občutljiv za blago strežo ene, namreč Flavije. Dasi je Flavijo ta prijaznost begala, mu vendar skrbljivosti ni odtegnila. In ravno ta je bila Pretekstatu vir zdravlja in rešitve.

Dosedaj je ladja hitro jadrjala od siciliskega obrežja, a kmalo je začelo njeno jadranje ponehavati. Brezvetrnost je bila tolika,

Vnanje države.

Zdaj se za trdno pripoveduje, da ima naš cesar v kratkem sniti se z **ruskim** cesarjem, v Varšavi. Ta vest je nemško-judovske časnikarje kar osupnila, ker morajo zdaj sami sprevideti, da so razmere med Avstrijo in Rusijo prijateljske, in da se jim ne bo izpolnila vroča želja, da bi naš in nemški cesar skupno padla po Rusu in ga zdrobila. Teden na teden so ti liberalni, slovanzožrešni časniki napovedavali shod našega cesarja z **laškim** kraljem. Lah jim je zato ljubši, ker sv. očeta stiska in brezverce podpira, nekaj pa že zato, ker ni Slovan. Želeli so zvezo z Lahom, ker so upali po eni strani, da bo naša politika vsled tega katoliški cerkvi sovražna postala, po drugi strani pa so na tistem upali, da bo z Lahom pridobljen nov zaveznik za vojsko proti Rusu. Pisali so vedno, da ima nemško-avstrijska zveza le ta namen, da bi se mir ohranil, in da bi tudi potem tak namen imela, če bi še Italija k tej zvezi pristopila. Mislili so pa vse drugače: njih vroča želja je bila ta, da bi se naredila močna zveza zoper Rusijo, da bi se najprej Rusija zdrobila, potem pa vničil nje upliv na iztoku, ter **Srbi, Bolgari, Rumunci** in **Albanci** razdelili med zapadne oblasti. Da so res na tistem take želje gojili, se kaže še le zdaj, ker toliko obžalujejo, da se naš cesar prijateljsko snide z ruskim cesarjem, ne pa z laškim kraljem, kakor so pričakovali.

Vsled sprjaznenja Avstrije, Nemčije in Rusije prišla je **Italija** v jako siten položaj. Ona je čisto osamljena: Francozom se je zamerila, severne velesile Avstrija, Nemčija in Rusija pa zaujo ne marajo. Italija ni druge osode zaslužila; kajti država, ki je sama iz ropa nastala, pa še zdaj vsem roparjem, brezvercem, prekucuhom in rovarjem zavetje in potubo daje, ob enem pa kaže sramotno slabost tako na zunan, kakor na znotraj, taka država ni vredna, da bi enakopravna sedela v svetu starih krepkih in poštenih velesil.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 4. vinotoka. Mnogo se piše o našem političnem stanju, in vsi uzroki se navajajo za naše nevspehe in

da so bila komaj jadra napeta. Veslavci so bili vsi zdelani in k tej zdelanosti se je pridružilo pomanjkanje hrane. Dospevši pa do egatskih otokov in od tu do Utike ni bilo ne moči ne hrane.

Po nekoliko dnevih pokoja odpeljejo se potniki iz Utike v Tagaste. Pavlina in Metela hotele sta obiskati ondotelega škofa Alkija. Pa imele sta še druge namene. Želeče popolno spreobrnjenje Pretekstatovo, mislile sta, da je dobro in pravo, če se spozna z največjo lučjo zahoda, z Avrelijem, škofom hipo-regijskim. V Tabraki podali so se še enkrat na morje in po kratki vožnji stopili so na suho v Hiponu.

Pretekstat je sicer dovolil, da je spremilja pri dvojnem obisku, toda s koliko notranjo boleščjo!

Res se je razdvojilo pobožno potništvo že v Utiki. Emilija in Flavija sta hitele, da prideta v sveto deželo. Prva ni hotela dalje svojim prijateljicam biti v nadlego in zatorej je na vso moč želela priti v Kartago, kamor so bili nje oskrbniki nakazani, da ji pošljejo novih pomočkov. Pogovorila se je bila s tistimi svoje družine, ktere je za sabo pustila, da ji s tistim čolnom, s kterim se bode sama do-

naš žalostni položaj, zdaj se dolži vlada, zdaj ustavoverna, nemškutaraska stranka, da nas ovira pri našem razvoju; pa glavna ovira se le redko imenuje, in ta ovira smo mi sami. Mi veliko premalo sami sebe čutimo, mi smo iz premehekega lesa, zato delajo z nami, kakor hočejo. Naj bi poskusil Vestenek med Nemci ali Madjari kaj tacega počenjati, kakor je pri nas, ko je vodil volilno gibanje, ali ko je sicer si igral z našim narodom, kakor mačka z mišjo! Na Dunaji in v dolnji Avstriji je primeroma več Čehov, nego je Nemcev v Ljubljani ali na Kranjskem. Pa naj bi Čehi poskusili tam osvojiti si mestni zbor dunajski ali pa deželni zbor dolenje-avstrijski! Ko bi Čehi tam enega samega svojega zastopnika spravili v mestni ali deželni zbor, vzdignila bi se zoper njega vsa dežela, to bi bil „halo!“ kakoršnjega še svet ni videl. Celovec stoji vendar na slovenski zemlji, pa kakošno vpitje so zagnali celovski Nemci, ko sta bila Slovenca Einspieler in Rossbacher voljena v mestni zbor! Nasprotno pa moramo reči: kako malo eneržije mora biti v narodu, ki ima tako ogromno večino na Kranjskem ali pa v Ljubljani, pa si pusti maloštevilne tujece tako čez glavo zrasti, da mu ti ukazujejo tako v mestnem zboru ljubljanskem, kakor v deželnem zboru Kranjskem. Prej ko druge dolžimo, da so krivi naše nesreče, pometajmo najpred pred svojim pragom.

Z lastno ponižnostjo in dvorljivostjo si Slovenci svoj grob kopljejo. Po pravici grajate naše poslance, da so ponižno svoj tihnik uklonili pod jarem nemškutaraske večine deželnega zbora. Pa poslanci delajo le po izgledu celega naroda. Če se v kakih vasi kak Nemec naseli, poskušajo brž vsi drugi, približati se njemu in po njegovih željah se ravnati, namesto, da bi se on po nas ravnal. Če vidi tujec toliko služnosti, mora ga obiti skušnjava, da jame ukazovati in ljudstvo zaničevati, namesto da bi se sam deželnega jezika navadil in se po naših šegah ravnal. Če je deset Slovencev skupaj, pa pride en sam Nemec med nje, začeli bodo takoj vsi iz dvorljivosti nemški govoriti. Pa motijo se, ako mi-

slijo, da jim bo tujec za to hvaležen, nasprotno bo tujec ošaben postal, videti toliko služnost, ob enem pa bo sprevidel, da se mu ni treba deželne jezika učiti, ker se domačini sami potrudijo, da se njegovega naučijo; tako se nemškutariji po Slovencih samih pota gladijo. Mi smo tako neumni, da priznavamo nemščino kot drugi deželni jezik, zato se ona šopiri mogočno po vsih šolah in uradnih, slovenščina pa, domača hčerka, ne sme v salon, potisniena je v kuhinjo in hlev, ker nam tujci našo dvorljivost s tem plačujejo, da deželnemu jeziku odrekajo in predrzno jemljejo vse pravice. Basen o ježu in o lesici se nad nami bridko uresničuje. Dokler vse to mirno gledamo, dokler se ne začnemo čutiti kot edine gospodarje na tej naši domovini, tako dolgo bomo hlapci ostali.

Domače novice.

V Ljubljani, 6. oktobra.

(Cesarjev god) se je v torek praznoval po navadnem običaju. Slovesne maše so se udeležili deželni predsednik, deželni glavar in deželni poslanci.

(Deželni zbor) je imel včeraj sejo. Važnejše sklepe objavimo v prihodnji številki.

(† Dr. Josip Ulaga.) Komaj je hladna zemlja zakrila telo ljubeznivega štajerskega rodoljuba dr. Karola Ipavca, že nam dohaja iz Štajerske druga bridka novica. V Konjicah je umrl za vnetjem pljuč slavni rodoljub dr. Josip Ulaga, dekan konjiški, eden najiskrenejših in najduhovitejših domorodcev slovenskih na Štajerskem. Tamošnjim Slovincem ostane nepozabljiv. Pogreb bode v četrtek predpoldne.

(V tukajšnje pripravnice) se je oglasilo letos več učencev, ko lani, med njimi tudi nekaj Nemcev. „Laib. Zeitg.“, ki to poroča, pristavlja, da je to najboljši dokaz, da Nemci niso izključeni iz pripravnice, kakor so zlobni nemškutarški dopisniki na Dunaj poročali. Tukajšnja pripravnica je v prvi vrsti namenjena, odgojevati učitelje za slovenske ljudske šole, toraj bi moral vsak pametni in pravični človek

priznati, da mora učitelj slovenskega jezika smožen biti. Pa nemškutarjem je zastonj pridigovati, ker njim ni za šolo, ampak za pomenčevanje. Pri tej priliki naj bode omenjeno, da je nemškutaraska trditev, kakor bi potem učitelji iz ljubljanske pripravnice ne bili sposobni za druge dežele, kjer je nemščina učni jezik, — goli humbug, kajti prvič se bodo tudi zdaj popolnoma naučili nemščine, ker večina predmetov (žal!) ostane še vedno nemških, drugič pa je tudi število kranjskih učiteljev, ki bi na Nemškem službe iskali, jako neznatno. Nedavno je dolenjeavstrijski šolski svet sklenil, da hoče le prave Nemce na učiteljske službe postavljati, in če bodo ta izgled še po drugih nemških deželah posnemali, potem sploh kranjskemu učitelju ne bo mogoče, preseliti se v svoji službi na Nemško. Saj poznamo ta humbug (žalibog da se pri nas kot tak še premalo spoznava!), namreč da se nam nemščina usiluje z izgovorom, češ, boš ložej po svetu šel, boš tudi na Nemškem lahko služil, v resnici pa Slovenec, če prav nemški zna, ne dobi z lepa na Nemškem kake službe, saj imajo domačih preveč; nasprotno pa se toliko pogosteje Nemci silijo v naše službe, ter so še ošabni dovolj, da hočejo tu gospodovati in se ne marajo naučiti našega jezika. Dobrota je sirota, in lastna potrpežljivost Slovence naj huje tepe!

(Domača obrtnija.) Znani podvzetnik gosp. Luka Tavčar v Ljubljani je te dni izvršil nekaj, kar je na čast ne le njemu, marveč naši domači obrtniji sploh. Dne 24. avgusta je namreč prevzel 22 vojaških barak za Mostar v Hercegovini, zdaj pa, to je čez 5 tednov, so te barake uže vse gotove in so se naložile na železnico, da se odpeljejo v Mostar in tam postavijo. Lesa se je potrebovalo okolo 50.000 km. in vsega je pripravil tukajšnji trgovec gosp. Hren v ravno tem kratkem času. To je pač naglo delo in lepo spričevalo naši domači obrtniji. — Za nadziranje in vodstvo tega dela je bil z Mostara sèm poslan poseben izveden inženir.

Razne reči.

— Kardinal Boromeo, ktereга smrt smo po Vacerlandu i. dr. v „Slovincu“ naznanili, ni umrl, ampak se mu je nekoliko zboljšalo.

— „Pojdi in tudi ti tako stori.“ Kaj neki in kdo? Veliko in prav zaslužno dobro delo, ktereга naj storijo državni pravdniki in c. kr. sodniki. Čujte!

Deželna sodnija v Viesbaden-u blizo Mainz je 26. julija t. l. vrednika nekega dnevnika obsodila za 30 mark kazni, ker je nek pohujšljiv inserat sprejel ter ga po časniku razglasil.

Inserat se je glasil: „Nek samec (zdaj udovec) želi zaradi skupnih izletov v družbo stopiti z mlajšo gospo (tudi samko). Ponudbe naj se pošiljajo pod I. I.“ itd. Minister notranjih opravil je opozoril vse kraljeve sodnije na to obsojenje ter priporočal ravnanje po tem v enakih primerljajih.

Tako se je zgodilo v letu izveličanja 1881 na Pruskem. Enako postopanje priporočamo tudi vsem avstrijskim, zlasti slovenskim sodnikom, ker žalibog začeli so tak „škandal“ gojiti tudi že slovenski časnikarji zaradi male — Iškariotove plače! Fej!

— Prihodnja osoda judov v Rusiji. V celi Rusiji živi nad dva miliona judov. Večinom so kupčevalci ali pa krčmarji, da kmete s žganjem upijančujejo ter jim tako kopejke iz žepa zvabijo. Poleg svoje zvite

peljala in ki bo kmali vse skupaj v Aleksandrijo odpeljal, nekaj pomočkov dovedejo.

V Jeruzalemu so se hotli sniti.

Le prisrčne prošnje Flavijine so mogle Pretekstata nagniti, da je v to ločenje dovolil. Čutil je pa tudi sam, da mu ločitev za kratko spodobnost ukazuje. Upal je, da se čez nedolgo snideta in sicer da pride on z novim naslovom, ki jo bode jako razveselil, namreč z naslovom kristjana. Nikdar ne bi bil mislil, da bi se mogle tako čudne in nevarne okolnosti nakretiti, ki bi opovirale to, kar si je bil namenil.

Plemeniti potniki bili so v Tagasti od Alikija sprejeti s tistim sočutjem, ki se spodobi nesreči, s tisto spoštljivostjo, ki gre stanu in z vso tisto častitostjo, ki pristuje čednosti.

Bili so kmali obče znani in priljubljeni zaradi radodarnosti, s katero so delili darove. Ta radodarnost zdela se je ljudstvu neskončna in govorica o njej je prišla celo v Hipon.

Avrelij, prijatelj Alikijev, sklenil je precej v Tagaste priti, da pozdravi tako priporočilne osebnosti, ki so mu namenile da ga obiščejo.

Tega namena pa ni bil v stanu izvršiti. Vsak dan je nakopičil novih napotljejev. Hiponsko ljudstvo pa se je vedlo, kakor da ne bi moglo živeti brez svojega škofa še nekaj dni ne. Metela in nje spremstvo bila je kmalu naveličana, Avrelija zastonj pričakovati. Ker

so pa želele videti ga in pa tudi potovanje na vzhod kmali začeti, sklenile so nekega jutra, da slavnemu škofu pot okrajšajo, ktere storiti mu zaubiti zdravje ne dopušča, ali pa da mu jo prihranijo.

Podvizale so se, da hitreje pridejo v pretečo jim nevarnost in nastavljeno jim past.

XIII.

„... Si forte virum quem Conspaxere, silent.“

Dve nadlogi ste vladale takrat v afrikanški cerkvi. Proti prvi sta se z drugimi borila Tertulian in sv. Ciprian s svojo ognjevito in kaznujočo zgovernostjo. Prva bila je ta, da pri nekterih duhovščanih ni bilo zapaziti onih čednosti, ki jih je tirjala svetost njih častitega stanu tako; kakor njih velike poklicne dolžnosti, da jih vspešno spolnujejo. Tako življenje moralo je biti ljudstvu nespodbudno.

Druga pa, ki je bila razširjena med duhovščani in med ljudstvom, zvala se je svetokupstvo. Nje predmet so bile duhovske službe in časti. Dajali so, da so jih dobili in jemali so, da so jih dali. Volilci in voljenci bili so v taki razmeri med sabo, kakoršnjo je namerjal tisti čarovnik Smon apostelnau Petru. Kakor so bili glasovi kupovani, tako so bili prodajani in ti glasovi so odločili dobitev duhovskih časti in dostojnosti. (Dalje prih.)

lakomnosti so se pa judje zamerili ruskim merodajnim krogom posebno s tem, ker so tako gorko podpirali nihilistično zaroto. Ruski judje nemajo nobenega ruskega domoljubja, ampak poslužujoči se najraje nemškega jezika vneti so najbolj za nazore, kakor jih zagovarja naša N. fr. Presse, katera je sploh osrednji organ za vse izhodne jude v Avstriji, na Poljskem, v Rusiji, Rumuniji, Srbiji in Turčiji, pa tudi južni Nemčiji. Iz tega in njemu podobnih listov so se ruski judje naučili sovražstva do Rusije in vnetosti do neke judovske svobode, da bi bila judom vera in kupčija prosta, zato so črtili in črtijo ruski absolutizem, ter so se mnogoštevilno pridruževali nihilistom ter jih menda tudi z denarjem zakladali. To vedó ruski car in njegovi svetovalci, zato judom niso nič kaj nagnjeni in judje se v Rusiji nemajo nadejati posebno prijetne bodočnosti, če ne bodo sedajnega cara po znani poti v kraj spravili. Nedavno je bila judovska deputacija pri ministru Ignatijevu in pri velikemu knezu Vladimiru. Ignatijev je judom rekel, da bi bilo zanje najbolje, če bi se iz Rusije izselili, ali vsaj dve tretjini od njih, potem bi se ostalim lahko prizanašalo. Na vprašanje, zakaj se judom zapirajo šole, rekel je minister, da je tako bolje, ker itak vsi študirani judje nihilisti postanejo. Veliki knez Vladimir pa je deputaciji rekel, da car še samega sebe ne more braniti, kako bo branil jude pred napadi. — V Izraelu je velika žalost zavolj osode ruskih judov; Rusi se pa ne bodo jokali, ako se vsi judje v Španijo izselijo, kakor so en čas pravili, da se bodo. Ali pa naj jih bogata „N. fr. Presse“ preskrbi!

— Povišanje pokojnin. S prihodnjim novim letom dobivali bodo vojaški penzije zopet nekaj več pokojnine, ko dosejaj. Mi smo že dostikrat rekli, da smo odločni nasprotniki previsokih pokojnin. Posebno to velja pri častnikih, ki dostikrat še zdravi in mladi v pokoj gredó, iz vse drugih ozírov, ko zavolj slabega zdravja. Ta se je naveličal služiti, oni neče služiti pod tem ali onim predstojnikom, tretji se čuti razžaljenega, ker po svoji domišljiji ni višje službe dosegel itd. Na tak način pridejo v pokoj korenjski, kakor je bil mariborski Seidl, ki potem v civilnem stanu mnogo rogovilijo, država jim mora pa dajati pomočke k temu, pokojnino, o kateri je zelo dvomljivo, če in koliko je zaslužena ali ne. Zdaj hočejo te pokojnine pa še povišati! Kdo pa kmetu ali obrtniku kako pokojnino da? Še beračiti mu prepovedujejo! Če je uradnik služil 40 let ter oslabil in ostarel, je pokojnino zaslužil, pa častniki ki so 10 ali 15 let služili, ter marsikteri le zarad svojeglavnosti več služiti nočejo za dobro plačo, ali jo taki tudi zaslužijo?

Zahvala.

Za pogorelce v Knežaku so dali: V Kočah pri Slavini 1 voz sena in škope. G. Anzelm Zajec, kaplan v Hrušici, 1 gl.; g. Stefan Jenko, vikar v Podgrajah 1 gl.; g. Beningar, duhoven v Polji v Istri 1 gl. Od ene družine iz Ljubljane, ki noče imenovana biti 10 gl. Županija Prem z župnikom 13 gl. 50 kr. G. J. Sajevec, župnik v Slavini 1 gl. Iz Šmartnega pri Litiji po preč. g. dekanu Rusu 37 gl. Bog vam, blagi dobrotniki, poverni, in Vaš kerščanski zgled naj druge k dobrodelnosti nagne. Ant. Ponikvar.

Telegraafske denarne cene 4. oktobra.

Papirna renta 77.10 — Sreberna renta 78. — Zlata renta 94.95 — 1860letno državno posojilo 133 — Bankine akcije 833 — Kreditne akcije 362 — London 117. — — — Ces. kr. cekini 5.60. — 20-frankov 9.36.

Denarstvene cene 4. oktobra.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
6% avstrijska papirna renta	77.10	77.25
5% renta v srebru	78.10	78.25
4% renta v zlatu (davka prosta)	94.75	94.95
Srečke (lozi) 1854. l.	123.50	124. —
" " 1860. l. cel.	131.50	131.75
" " 1860. l., petinke	133. —	133.50
Premijski listi 1864. l.	173. —	174. —
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	104.75	105.25
Kranjske, koroške in primorske po 5%	103. —	103. —
Ogerske po 5%	98.50	99.50
Hrvaške in slavonske po 5%	98. —	99. —
Sedmograške po 5%	97.50	98.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	830. —	832. —
Unionske banke	151.80	152.50
Kreditne akcije	346. —	346.25
Nižoavstr. eskomptne družbe	817. —	820. —
Anglo-avstr. banke	159.25	159.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	181.75	182.25
Tržaške " 100 " k. d.	127.50	128. —
" " 60 " " "	65. —	65. —
Budenske " 40 gl. a. v.	40.50	41. —
Salmove " 40 " " "	51.50	52.50
Palffy-jeve " 40 " " "	38.75	38.25
Clary-jeve " 40 " " "	41.50	42. —
St. Genois " 40 " " "	47. —	47.75
Windischgrätz-ove " 20 " " "	39.50	40. —
Waldstein-ove " 40 " " "	30.50	31.20
Ljubljanske	23.25	24. —
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.60	5.62
Napoleons'or	9.34	9.35

Ravnokar je izšlo, ter se dobiva po podpisani bukvarni

Originelle, kurzgefasste, praktische Standespredigten,

von P. Franz Xaver Weninger, Missionär.

Cena 4 gl. 80 kr. Po pošti 4 gl. 95 kr. (Tretji zvezek, skupnih pridganskih del, omenjega pisatelja.) (1)

Kupci prejšnih del, blagovolijo naj nadaljevanje naročiti.

Isto tako izšlo je delo

Prestave najlepših cerkvenih himen, II. del.

Cena 30 kr., po pošti 35 kr.

Tudi prvi del se še dobiva, po 25 kr., po pošti pa 30 kr. Kdor ima samo prvi del, naj blagovoli naslednjega naročiti.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Hiša v najem.

V Zagradcu, med Žuženberkom in Krko, kake dve minuti od farne cerkve, tik kantonske ceste se daje hiša v najem, ki je pripravna za vsakoršno obrtnijo, posebno za krčmo. Obseza pa 3 prostorne sobe, kuhinjo in dve kleti. Zraven hiše je skedenj (pôd) z magacnom; ztojev pod skednom je prostoren hlev za 10—12 goved, zraven je tudi svinjak za dva prešča. Vse to po niski ceni!

Več se izve pri Francetu Lobe, učitelju na Dolah (Mariathal.) Pošta sv. Križ poleg Turna pri Lutji, ali pri gospodnji Marija Žnidaršič na gornji Fužini h. št. 2. Pošta Žuženberg. (1)

V službo se v z a m e

pošten mladeneč

14—17 let star, kateri bi bil cerkvenikovega opravila vajen. Kje? pové opravništo „Slovenca.“ (2)

Sledeče knjige

se dobivajo vedno v „katoliški bukvarni“ v Ljubljani, stolni trg, 6.

Rogač. Življenje svetnikov in svetnic božjih. 9 snopičev po 60 kr., vse skupaj 4 gl.

Kristusovo življenje in smrt, v 9 snop. po 50 kr. Celó delo 4 gl. 50 kr.

Ant. Mart. Slomšek. Zbrani spisi, 3 zvezki, lepo vezano delo stane 4 gl. 20 kr.

Kosec Fr. Spovednik in njegova služba 1 gl. 20 kr.

Stolz A. Legende oder der christliche Sternenhimmel, lepo vezano 10 gl. 44 kr.

G. Ott. Die ersten Christen ober und unter der Erde, lepo vezane 5 gl. 4 kr.

Stückl. Das Christenthum und die grossen Fragen der Gegenwart, 3 zv. 6 gl. 30 kr.

Tapphorn. Bussakrament 2 gl. 40 kr.

Zollner, J. E. Predigten für Bürger u. Landmann 2 zv. 5 gl. 40 kr.

Weninger, Fr. Xav. Originelle kurzgefasste Predigten, 1. zvezek, gl. 3.60, II. gl. 3.24.

Chaignon. Betrachtungen für Priester, 5 zv. 6 gl.

Herder's Conversations-Lexicon, 4 zvezki vezani 19 gl. 20 kr.

R. Andree. Handatlas, mit erläuterndem Text, 12 gl.

Missae pro defunctis, v usnji z rudečo obrezo vezano 3 gl. 75 kr.

Missae pro defunctis, v sagra in vezano s zlato obrezo 6 gl. 50 kr. (3)

Missale romanum, razne izdaje, vezane in nevezane po raznih cenah.

H tro preskrbovanje knjig iz vsake stroke in iz vsacega jezika zagotavlja

Katoliška bukvarna.

Le še malo časa!

Samo za 8 gl.

pošljem vsakemu popolno jedilno opravo iz britanje srebra, in sicer teh le 51 krasnih reči:

- 6 nožev iz britanje srebra in angleškega jekla;
- 6 vilic iz britanje srebra prav močnih;
- 6 močnih žlic iz britanje srebra;
- 12 malih žlic za kavo iz britanje srebra;
- 1 močno veliko žlico za mleko, iz britanje srebra;
- 1 težko veliko žlico za juho, iz najboljšega britanje srebra;
- 2 krasna namizna svečnika;
- 3 lične kupice za jajca;
- 6 ličnih cizeliranih podčasníc;
- 1 lepo posodico za poper ali sladkor
- 1 fino precejilo za čaj;
- 6 podnožnikov iz stekla;

teh 51 reči vseh skupaj velja samo 8 gl.

Te reči so bile nakupljene v neki veliki tovarni za britanje srebra, ki je pa falirala, ter so prej veljale 40 mark. Dobri stojimo za to, da ostanejo te reči lepo bele.

Naročila proti poštnemu podvzetju (Nachnahme) se točno izvršujejo, dokler imamo reči še kaj v zalogi; pisma naj se pošiljajo pod napisom:

Herrn M. Rundbakin, Wien II. Hedwigsstrasse 4.

Vsako se lahko brez škode prepriča, kako po ceni in kako krasno je to blago, ker se poslano reči, ako niso všeč, v 10 dneh lahko pošljejo nazaj in prejete denarje takoj povrnemo. (10)

Le še malo časa!